

Egyszerűen, érthetően a nyugdíjrendszer változásairól

2011. január 12. 11:21

A kormány javaslatára az Országgyűlés elfogadta a nyugdíjpénztár-választás szabadságáról szóló törvényt, és december 13-án a nyugdíjvédelmi csomagot is. Ezek következtében: megszűnt a kötelező magánnyugdíj-pénztári tagság, és ezzel együtt a kormány megszüntette a magánnyugdíj-pénztárakba történő átutalásokat. Az intézkedés célja, hogy az állami nyugdíjalap 12 éve egyre növekvő hiányát a kormány megszüntesse, a nyugdíjjáradékok fizetését az állami nyugdíjalapba terelje, és így a mostani és jövőbeni nyugdíjasok nyugdíját megvédje.

A nyugdíjjáradék fizetéséből keletkező bevételeket a kormány két célra használja fel. Az első, hogy „nyugdíjat a nyugdíjra” elv mentén a kormány a nyugdíjjáradékból származó bevételeket a nyugdíjak kifizetésére fordítja. A másik fontos cél, hogy a kormány e bevételeket az állam, a gazdaság, a lakosság terheinek csökkentése érdekében az elmúlt 8 évben megduplázott államadóság csökkentésére fordítja.

A munkavállaló 2011 februárjától a következőket teheti:

- (1) az állami nyugdíjrendszerbe visszalép,
- (2) a magánnyugdíjpénztár tagja marad, de ezzel vállalja, hogy „kiszereződik” az állami nyugdíjpillérből, és a munkáltatói járadék (24%) továbbra is az állami nyugdíjrendszerbe fizetődik, a 10%-ot pedig a moratórium után a magánnyugdíjpénztár kapja.

Az a munkavállaló, aki eddig a kötelező kétpilléres nyugdíjrendszer tagja volt, 2011. január 31-ig választhat, hogy visszalép az állami nyugdíjrendszerbe vagy marad egy általa választott magánnyugdíj-pénztár tagja. Aki vissza szeretne lépni az állami nyugdíj-rendszerbe, annak nincs különösebb teendője, ugyanis automatikus a visszaléptetés.

Csak azoknak kell befáradnia a nyugdíjbiztosítási igazgatóságához (vagy a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságához vagy az ONYF-hez) 2011. január 31-ig, akik mindenképpen csak magánnyugdíj-pénztári tagok szeretnének maradni.

Az állami rendszerbe való visszaléppéssel semmilyen kár nem érhet senkit. Éppen ellenkezőleg, akinek vesztesége volt a kötelező magánnyugdíj-pénztárban, azt kompenzálja az állam, akinek esetleg hozama volt, az felvehető készpénzben, vagy önkéntes pénztárba utalható. Aki az állami nyugdíjrendszert választja, biztos lehet abban, hogy jogosult lesz állami nyugdíjra, egyéni számlája lesz, és nyugdíj-megtakarításához kapcsolódik hozzátartozói ellátás.

Aki úgy dönt, hogy nem kíván az állami nyugdíj-rendszer részese lenni és nem az állami nyugdíj-alapba, hanem egy magánnyugdíj-pénztárba kéri a bére utáni 10%-os munkavállalói nyugdíjjáradék átutalását, az döntésének megfelelően az öngondoskodással megtakarított nyugdíjra számíthat, állami nyugdíjra nem, csak részellátásra lesz jogosult. 2011 novemberét követően elveszíti jogosultságát az állami nyugdíjra, annak ellenére, hogy fizetése után a munkaadó továbbra is az állami társadalombiztosításba utalja a nyugdíjalap részét: ezt ma még járuléknak hívják, de jövő decembertől nyugdíj-hozzájárulás lesz a neve. A továbbiakban csak a pénztárba utalt 10 százalékos járulékrész után számíthat járandóságra.

Mindez nem jelenti azt, hogy az öngondoskodás ne lenne fontos és ajánlott. Az, aki jövedelménél fogva megteheti, hogy az állami nyugdíjjáradék fizetésén túl, önkéntesen gyarapítsa nyugdíj megtakarítását egy általa választott önkéntes nyugdíjpénztárban, természetesen megteheti.

Mi a változás lényege?

Az 1998 után munkaviszonyt kezdett munkavállalók számára (kivéve a 2002-es évet) kötelező volt a magánnyugdíj-pénztári tagság. A bérből levont munkavállalói 9,5%-os nyugdíjjáradékot automatikusan két kasszába utalták: 1,5%-ot az állami nyugdíjalapba, és 8%-ot a kötelező magánnyugdíjkasszába. Ezen felül, aki tehetett, önkéntes nyugdíjpénztári tag is lehetett.

A most elfogadott változtatásoknak köszönhetően: megszűnt a kötelező magánnyugdíj-pénztári tagság. A moratóriumnak köszönhetően a nyugdíjjáradék (2011-ben munkáltatói 24%-a, a munkavállalói 10%-a) kizárólag az állami nyugdíjkasszába fog kerülni. Ezen felül, aki teheti, természetesen továbbra is önkéntes nyugdíjpénztári tag is lehet.

Miért döntött a kormány a nyugdíjrendszer megváltoztatása mellett?

A kormány azért döntött a kötelező magánnyugdíj-pénztári tagság eltörlése mellett, mert az állam számára fenntarthatatlan az eddigi rendszer. Az állam képtelen tovább azt a luxust megtenni, hogy miközben az állami nyugdíj-kasszában minden harmadik nyugdíj forint hiányzik (!), addig havi 30, évi 360 milliárd forintot magánkézbe, a magánnyugdíj-pénztáraknak utaljon át.

A torz, és évről-évre egyre nagyobb hiányt feltorlódo rendszer miatt 2011-ben már 900 milliárd forint hiányozna a nyugdíjalapból. Magyarország ezt egyszerűen nem engedheti meg magának.

Az állam feladata az, hogy a nyugdíjakat megvédje és biztosítsa, hogy mind a mostani, mind a következő nemzedékeknek nyugdíjellátása biztonságban legyen. Ha a kétpilléres rendszer fennmaradt volna, mind a mostani, mind a jövőbeni nyugdíjak kifizetése veszélyben lenne, mert a pénz nagy része továbbra is a magánnyugdíj-pénztárakba vándorolt volna. Ezért volt szükség a beavatkozásra.

A kormány azzal a döntéssel, hogy a nyugdíj befizetéseket ezentúl az állami nyugdíjalapba tereli, biztosítja a nyugdíjalap feltöltését, a nyugdíjrendszer kiegyensúlyozott működését, és mindezzel azt, hogy a nyugdíjakat most és a jövőben is ki tudja fizetni.

Milyen pozitív eredményt várhat az ország, és a mostani és leendő nyugdíjasok az átállástól?

Az ország pénzügyi helyzetére azonnali pozitív hatása van az intézkedésnek. Abban a pillanatban, hogy a kormány felfüggesztette a kötelező magánnyugdíjpénztári tagságokkal járó befizetéseket havonta 30 milliárd forinttal növelte bevételeit.

Az intézkedés már 2011-ben érezhető pozitív hatással lesz a nyugdíjalap egyensúlyára. Magyarország le tudja rúgni magáról ezt az adósságot, így könnyebben lélegezhetünk és könnyebben élhetünk majd.

Az intézkedés másik pozitív hatása természetesen az, hogy a mostani és a leendő nyugdíjasok számára az állami nyugdíjrendszer biztonságot tud nyújtani. Hiszen, aki az állami nyugdíjrendszer tagja, az jogosultságot szerez az állami nyugdíjellátásra.

Kit érint a nyugdíjrendszer átalakítása?

A nyugdíjrendszer átalakítása elsősorban azokat a munkavállalókat érinti, akik eddig arra voltak kényszerítve, hogy kötelező nyugdíj-pénztári tagok legyenek. Ez kb. 3 millió embert jelent. Számukra van közvetlen jelentősége a változásnak. Ők azok, akik most döntés előtt állnak: visszatérnek az állami nyugdíjrendszerbe vagy magánnyugdíj-pénztári tagok maradnak.

Én most vagyok nyugdíjas, engem érint ez a változás?

Ha Ön már nyugdíjas, akkor Önt ez a változás közvetlenül nem érinti. A nyugdíjrendszer-változásának köszönhetően azonban Ön is biztos lehet abban, hogy az állam képes lesz az nyugdíját is kifizetni.

Meddig kell eldönteni, hogy valaki visszalép-e az állami nyugdíjrendszerbe?

2011. január 31-ig. Azoknak is, akik helyszíni nyilatkozattételre jogosultak és tartósan külföldön tartózkodnak (ott tanulnak vagy dolgoznak) január 31-éig kell nyilatkozniuk, de ha valamely okból elmulasztották a határidőt, legkésőbb 2011. február 28-ig kell nyilatkozniuk, ezzel együtt igazolási kérelmet is be kell adniuk.

Hogyan tudok arról tájékoztatást kapni, hogy milyen hozamot hozott számomra a kötelező nyugdíj-pénztári tagság?

Arról, hogy a kötelező magánnyugdíj-pénztári tagság Önnek mekkora hozamot hozott az illetékes magánnyugdíj-pénztár kell, hogy felvilágosítást adjon Önnek.

Mi történik a kötelező magánnyugdíj-pénztárban keletkezett esetleges reálhozammal, ha visszalépek az állami nyugdíjrendszerbe?

Ha a visszalépő tagnak esetleg reálhozama van, annak a magánnyugdíj-pénztáránál kell írásban nyilatkoznia, hogy a hozamát:

- (1) egy összegben szeretné felvenni,
- (2) vagy az állami nyugdíjrendszerben létrejövő egyéni számláján történő jóváírás érdekében a Nyugdíjbiztosítási Alap részére történő átutalását kéri,
- (3) vagy az önkéntes nyugdíjpénztárában szeretné utaltatni.

A reálhozamot tehát a magánnyugdíj-pénztár kell, hogy kifizesse Önnek, és az átutalás költségeit is a magánnyugdíj-pénztár kell, hogy fedezze.

Kell fizetnem adót a reálhozam felvétele esetén?

Adómentes a reálhozam felvétele annak, aki 2011. január 31-ig visszalép az állami nyugdíj-rendszerbe és felveszi a reálhozamot.

Adókedvezmény jár a reálhozam átutalása után abban az esetben, ha a volt pénztártag egy önkéntes pénztárba akarja utalni a felhalmozását, azt 20 százalékos, de legfeljebb 300 ezer forintos adókedvezmény mellett teheti meg.

Mi történik a nyugdíjjáruélékossal, ha visszatérek az állami nyugdíjrendszerbe?

A bér után fizetendő munkavállalói nyugdíjjáruélék (10%) és a munkáltatói nyugdíjjáruélék (24%) automatikusan az állami nyugdíjalapba kerül. Ön így automatikusan jogosultságot szerez az állami nyugdíjra.

Mi történik azzal a pénzzel, amit a béremből eddig kötelező magánnyugdíj-tagsági befizetésként levontak és a magánnyugdíj-pénztárnál van? Mi történik a magánnyugdíj-pénztárban felhalmozott megtakarítással?

A magánnyugdíj-pénztárak kötelesek ezeket a befizetéseket visszaadni az államnak. Ez azt jelenti, hogy az eddig magánnyugdíj-pénztári tag a számláján szereplő összeget „hozza magával” az állami rendszerbe, vagyis egyéni, névre szóló számlán helyezik el a befizetését.

Ha Ön a visszalépést választja, akkor az egyéni számláján lévő pénz egy része – a kiegészítő tagdíjból származó összeg, és az infláció feletti hozam – Önt illeti meg. Ezek felhasználása tehát nem majdani nyugdíjazásakor történik meg, hanem arról már most rendelkezhet. Számleegyenlegének nagyobb részét, vissza fogják utalni az államnak, egyúttal jóvá fogják írni az Ön létrehozandó társadalombiztosítási egyéni számláján. Így az Ön magánnyugdíj-pénztárban megszerzett jogait továbbra is nyilvántartják.

Ha Ön a magánnyugdíj-rendszerben maradásról nyilatkozik, az egyéni számláját továbbra is a magánnyugdíj-pénztár fogja vezetni. Egyéni számláján a 2011. november 30-át követően szerzett jövedelem után fizetett tagdíjból származó összeget továbbra is jóvá fogják írni. Nyugdíjazásakor a magánnyugdíj-pénztár az Ön egyéni számlaegyenlege alapján fogja megállapítani a nyugdíjszolgáltatást.

Mi történik a nyugdíjjáruélékossal, ha NEM térek vissza az állami nyugdíjrendszerbe és csak önkéntes nyugdíjpénztár-tag leszek?

A bér után fizetendő munkavállalói nyugdíjjáruélékát (10%) az Ön munkáltatója a magánnyugdíj-pénztárba fogja utalni. A bruttó béren felüli munkáltatói nyugdíjjáruéléka (24%) azonban automatikusan az állami nyugdíjalapba kerül, de így Ön nem szerez jogosultságot szerez az állami nyugdíjra, kiszereződik.

Ha Ön kizárólag az öngondoskodást választja, akkor ez azt jelenti, hogy valóban önmagának kell a saját nyugdíjellátását megtakarítania, azaz az állami nyugdíjellátásra nem lesz jogosult. Nyugdíjas korba lépve Ön csak a saját maga által az önkéntes magánnyugdíj-pénztárba befizetett megtakarítására, valamint a 2010-ig számított állami nyugdíjpillérből származó részellátásra támaszkodhat.

Mi történik az állami nyugdíjalapba érkező befizetésekkel?

A kormány és a Parlament nagyon fontos és megnyugtató döntést hozott ezzel kapcsolatban: az állami nyugdíjalapba történt befizetéseket kizárólag két célra lehet fordítani: a nyugdíjellátások kifizetésére és a tetemes – az elmúlt 8 évben megduplázott - államadósság törlesztésére.

Milyen kedvezményeket nyújt az állami rendszer (pl.: örökölhető, megjelölhető kedvezményezett)?

Az állami rendszer biztonságos, aki az állami nyugdíjalapba fizeti nyugdíjárulékát természetesen jogosult lesz nyugdíjellátásra.

Az állami rendszerben egyéni számlán helyezik el a befizetését.

Az állami rendszerben a nyugdíjas elhalálása esetén rokona bizonyos hozzátartozói ellátásokra lesz jogosult (özvegyi járadék).

Mi történik akkor, ha most úgy döntök, csak önkéntes nyugdíjpénztári tag leszek, de később 1-2 év múlva meggondolom magam, és mégis szeretnék visszalépni az állami nyugdíjrendszerbe?

Nem lehet visszalépni.

A magánnyugdíj-pénztári jogviszony fenntartásáról szóló nyilatkozat végleges döntést jelent, annak visszavonására 2011. január 31-ét követően már nincs lehetősége. Visszalépésre a későbbiekben kizárólag rokkantság esetén lesz lehetősége. Ha egy, a pénztártagság fenntartásáról döntő személy még a pénztári nyugdíjszolgáltatás igénybevételét megelőzően meghal, akkor a kedvezményezett dönthet az egyéni számlaegyenlegnek a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe történő visszautalásáról.

Szeretnék visszalépni az állami nyugdíj-pénztárba, és pozitív hozamom („nyereségem”) volt a kötelező magánnyugdíj-pénztári tagságom alatt, amelyet nem szeretnék elveszíteni...

Ebben az esetben Ön nem veszíti el a hozamát. Ha 2011. január 31-ig átlép az állami nyugdíjrendszerbe és a kötelező magánnyugdíj-pénztártól felveszi a hozamát, adómentesen megteheti azt.

Mit jelent az, hogy adómentesen vehetem fel a reálhozamot? Készpénzben kivehetem?

Készpénzben vagy átutalással, Ön dönti el, és ezt a magánnyugdíj-pénztáránál kell jelezni.

Pontosan mit jelent az, hogy egyéni számla lesz az állami nyugdíjrendszerben is?

Az egyéni számla első körben a visszalépett nyugdíjpénztári tagokra lesz kialakítva, később valamennyi biztosított tájékozódhat folyamatosan a nyugdíjjogosultságáról a számla alapján.

Szeretnék visszalépni az állami nyugdíj-pénztárba, és negatív hozamom („veszteségem”) volt a kötelező magánnyugdíj-pénztári tagságom alatt...

Ebben az esetben Önt kompenzálja az állam. Ez azt jelenti, hogy az állami nyugdíj-rendszerbe úgy tér vissza, hogy mintha azt soha nem is hagyta volna el, nem lesz semmiféle vesztesége.

Lehetséges, hogy ha visszalépek az állami nyugdíjrendszerbe, mellette még önkéntes nyugdíjpénztári tagként nyugdíj-megtakarítást folytathassak?

Természetesen. Az állami nyugdíj-megtakarítás mellett Ön, ha teheti, tetszése szerint választ önkéntesen nyugdíj-pénztárat, ahová nyugdíj-megtakarítást fizethet.

Mit kell tennem, ha vissza szeretnék lépni az állami nyugdíjrendszerbe?

Gyakorlatilag nincs tennivalója. Ha Ön 2011. január 31-ig nem jelzi a nyugdíjigazgatóságnál, hogy inkább önkéntes magánnyugdíj-pénztár tag szeretne maradni, akkor a visszalépése automatikus.

Önnek ez esetben egy teendője van, hogy utána járjon annak, hogy keletkezett-e reálhozama a magánnyugdíj-pénztári tagsága alatt a magánnyugdíj-pénztáránál.

Ha pályakezdő vagyok, és most kezdek el dolgozni, hová utalják a nyugdíjárulékomat?

Ha Ön csak ezek után kezd el dolgozni, akkor már automatikusan az új nyugdíj-rendszer tagja lesz. Munkáltatója kizárólag az állami nyugdíjalapba fizeti Ön után a nyugdíjárulékot, ezzel Ön automatikusan jogosultságot szerez az állami nyugdíj-ellátásra.

Ha Ön emellett szeretne további nyugdíj-megtakarítást is fizetni, akkor önkéntesen egy Ön által választott önkéntes nyugdíj-pénztáron keresztül természetesen megteheti.

Származhat hátrányom abból, ha a magánnyugdíj pénztárnál maradok?

Igen, hiszen a jelenlegi nyugdíjjogosultságának mintegy 70 %-át elveszíti. A 2010. november 1. és 2011. december 31. közötti 14 havi befizetését jóváírják, de nem lesz tagja a szolidaritáson alapuló állami nyugdíjrendszernek. Vagyis a havi munkaadói 24 %-os befizetésről mond le, és csak a saját 10 %-os befizetés után jut nyugdíjhoz. Ez azt jelenti, hogy az az összeg (24 %), amit a munkáltató havonta a bruttó bér után fizet, nem kerül jóváírásra a számlán, a Nyugdíjbiztosítási Alapból finanszírozott nyugdíjjárulék nem illeti meg. Természetesen a 10 %-os munkavállalói nyugdíjjárulékot továbbra is befizetheti minden hónapban a magánnyugdíjpénztárba, megtartva ezzel az összes eddigi ottani befizetését, jogosultságát.

Mindent mérlegeltem és döntöttem, hogy nem szeretnék visszalépni az állami nyugdíjrendszerbe, kizárólag magánnyugdíj-pénztári tag leszek. Mit kell tennem?

Ha Ön minden kockázatot mérlegelt és mégis úgy dönt, hogy nem tér vissza az állami nyugdíjrendszerbe, hanem kizárólag magánnyugdíj-pénztári tag lesz, akkor Önnek erről nyilatkoznia kell.

Ezt a nyilatkozatot a nyugdíjbiztosítási igazgatóságnál, a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságnál és az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóságnál (az ONYF) is megteheti 2011. január 31-ig.

Az a magánnyugdíj-pénztári tag, aki ezalatt a nyilatkozattételre rendelkezésre álló időtartam alatt tartósan külföldön tartózkodik (külföldön foglalkoztatott, vagy ott tanul) nyilatkozatát személyesen a Magyar Köztársaság külképviseletén is megteheti.

Milyen adatokat kell feltüntetni ebben a nyilatkozatban?

A nyilatkozatban fel kell tüntetni a tag nevét, lakóhelyét és társadalombiztosítási azonosító jelét, valamint annak a magánnyugdíjpénztárnak a nevét, ahol a tagsági jogviszonya fennáll.

A munkáltatómat értesítenem kell erről a döntésemről?

Igen. A nyilatkozat másolatát a nyilatkozattételt követő 5 napon belül köteles megküldeni a foglalkoztatójának.

Mi történik a nyilatkozattétel után?

A beérkezett nyilatkozatokat az ONYF elküldi a magánnyugdíj-pénztáraknak legkésőbb 2011. március 1-jéig.

A magánnyugdíj-pénztáraknak 45 napon belül meg kell állapítaniuk a visszalépő tagok számát, és ütemtervet kell készíteniük a visszaléptetés végrehajtására. Az ütemtervnek tartalmaznia kell a visszalépő tagi kifizetések, valamint az Államadósság Kezelő Központ Zrt.-nek történő eszközátadás ütemezését is. A magánnyugdíjpénztár az ütemtervét – az elkészítését követő 3 napon belül – jóváhagyásra megküldi a Felügyeletnek. A magánnyugdíjpénztár a visszaléptetést a Felügyelet által jóváhagyott ütemterv alapján folytatja le.

Milyen ellátást kaphatok, ha a pénztárban maradok, és milyen, ha visszalépek?

Visszalépés esetén Ön olyan ellátást fog kapni, mintha be sem lépett volna a magánnyugdíj-rendszerbe. A megállapítandó nyugellátást tehát nem csökkentik az Ön pénztártagsága miatt.

Amennyiben Ön magánnyugdíj-pénztári tagságát fenntartja, jövőbeni társadalombiztosítási nyugdíja lényegesen kisebb lesz, mint ha visszalépne. Egyrészt Ön 2011. november 30-a után már csak a magánnyugdíj-rendszerben szerez további jogosultságot, a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerben már nem. (Ez azt jelenti, hogy 2010. november 30-áig a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerben megszerzett szolgálati ideje a továbbiakban már nem gyarapodik és az ezen időpont után elért keresetei sem számítanak be majdani társadalombiztosítási nyugdíjába.) Mindennek az a következménye, hogy a pénztárban maradással Ön jövőbeni jogosultságának körülbelül 70 %-áról lemond. Másrészt a 2011. november 30-ig megszerzett szolgálati idő és kereset alapján megállapítandó nyugdíjának – a pénztártagsága miatt – csak mintegy 76 %-át fogja megkapni. Ez az arány lényegében annak felel meg, hogy az Ön pénztártagságának ideje alatt fizetett nyugdíjbiztosítási járulékokat milyen arányban osztották meg az állami nyugdíjrendszer és a magánnyugdíj-rendszer között.

Így az Ön társadalombiztosítási nyugdíja jelentősen alacsonyabb lesz, ha a pénztártagság fenntartását választja. Igen csekély annak az esélye, hogy a magánnyugdíj-pénztári ellátás kipótolja a társadalombiztosítási nyugdíj összegének csökkenését.

Idősebbeknek, vagy fiatalabbaknak éri meg jobban a pénztártagság fenntartása?

A pénztártagság fenntartása minden életkorban kockázatos és nagy valószínűséggel kedvezőtlen döntés.

Az önkéntesen belépett magánnyugdíj-pénztári tagok annak idején, az 1998-99. évi pénztári belépéssel már lemondtak a korábban megszerzett nyugdíjjogosultságuk 1/4 részéről. Az idősebb (45 év feletti) személyek esetén ez már igen jelentős veszteséget okoz. A 2011 novemberét követő időszakban pedig a jövőben megszerezhető jogosultság körülbelül 70 %-át veszítik el ahhoz képest, mint ha visszalépnek a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe.

A fiatalabb magánnyugdíj-pénztári tagok jövőbeni ellátását a 2011. november 30-át követő mintegy 70 %-os jogosultságvesztés nagymértékben csökkenti. Ha eddig az időpontig a társadalombiztosításban nem gyűjtöttek össze 15 év szolgálati időt, akkor onnan öregségi nyugellátást egyáltalán nem fognak kapni.

Mindez azt jelenti, hogy a magánpénztárban maradás sem az idősebb, sem pedig a fiatalabb pénztártagok számára sem javasolható.

Ha az átlagosnál magasabb a jövedelemem, jobban megéri a pénztártagság fenntartása?

A magasabb jövedelem a magánnyugdíj-rendszerben csak kevés előnyt jelent, lényegesen nem módosít az általános feltételeken. Igen nagy a valószínűsége annak, hogy a magasabb jövedelemmel rendelkező személy is rosszabbul jár, ha a pénztárban maradást választja.

Hogyan állapítják meg a rokkantsági nyugellátást visszalépés esetén és hogyan a pénztartás fenntartása esetén?

Ha Ön a pénztartását fenntartja és a jövőben rokkantsági nyugdíjra lesz jogosult, két lehetőség közül választhat. Kérheti az egyéni számláján felhalmozott egyenlege alapján a magánnyugdíj-pénztári szolgáltatást és ezzel egyidejűleg a társadalombiztosítási rokkantsági nyugdíj megállapítását. Ebben az esetben a társadalombiztosítási nyugdíj megállapításakor csak a 2011. november 30-ig megszerzett szolgálati időt veszik figyelembe, és a pénztartás miatt a nem pénztartások részére járó ellátásnak csak mintegy 76 %-át folyósítják. (Az Ön 2011. december 1-je előtti pénztartásága idején befizetett nyugdíjbiztosítási járulékot ebben az arányban osztották meg az állami- és a magánnyugdíj-rendszer között.)

A jövőbeni megrokkánásokor Ön választhatja a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe történő visszalépést is. Ebben az esetben a rokkantsági nyugdíját ugyan nem fogják csökkenteni, de szintén csak a 2011. november 30-ig megszerzett szolgálati idő és keresetek alapján fogják megállapítani.

Mindkét esetben figyelemmel kell lenni arra is, hogy 2011. november 30-ig megszerzendő szolgálati idejének el kell érnie a rokkantsági nyugdíjhoz – a megrokkánás idején betöltött életkora szerint – szükséges mértékét. Ellenkező esetben Ön nem lesz jogosult a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerből rokkantsági nyugdíjra.

Ha azonban most a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe való visszalépésről dönt, az esetleges rokkantsági nyugdíját nem fogják csökkenteni az Ön korábbi magánnyugdíj-pénztári tagsága miatt.

Összességében tehát elmondható, hogy egy esetleges megrokkánás esetére gondolva is nagy valószínűséggel kedvezőbb az Ön számára a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe történő visszalépés.

Hogyan befolyásolja az öröklés lehetőségét a visszalépés?

Ha visszalép a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe, akkor – meghatározott módon – az egyéni számla öröklésének lehetősége is fennmarad. Ebben az esetben az Ön magánpénztári számlaegyenlegének azt a részét, amelynek egy-összegben való felvételéről Ön most közvetlenül nem rendelkezhet, jóváírják az Ön létrehozandó társadalombiztosítási egyéni számláján. Ez azt jelenti, hogy az Ön egyéni magánpénztári számláján felhalmozott megtakarítását a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerben is nyilvántartják. A visszalépést követően a számlán az Ön egyéni járulékbefizetései folyamatosan jóváírásra kerülnek. (A 2010. október 1. és 2011. november 30. között szerzett jövedelmek esetében a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe átirányított 8 %-os magánnyugdíj-pénztári tagdíjnak megfelelő összeg jóváírására kerül sor.)

A magánpénztári rendszerből visszalépett személy halála esetén a társadalombiztosítási szervek kiszámítják, hogy a társadalombiztosítási egyéni számla egyenlege alapján mekkora összegű özvegyi járadék állapítható meg. Az özvegyi járadék és a társadalombiztosítási szabályok szerinti járó özvegyi nyugdíj közül az özvegyen maradt házastárs részére a magasabb összegű ellátást fogják folyósítani. (Visszalépés esetén a társadalombiztosítási özvegyi nyugdíj megállapításakor semmilyen korlátozásra nem kerül sor a pénztartás miatt.)

Hogyan fogják kiszámítani a társadalombiztosítási egyéni számla egyenlege alapján az özvegyi járadék összegét?

Az erre vonatkozó szabályokat a Kormány 2011 elején fogja meghatározni.

Öröklés lehetősége és hozzátartozói ellátás a pénztartás fenntartása esetén

Amennyiben valaki a pénztartás fenntartását választja, és a magánnyugdíj-pénztári szolgáltatás igénybevételét megelőzően hal meg, az egyéni számlája továbbra is öröklhető marad. Öröklésre a pénztartás által megjelölt kedvezményezett a jogosult. Öröklés esetén azonban a társadalombiztosítási hozzátartozói ellátásokat – özvegyi nyugdíj, árvaellátás – korlátozott összegben állapítják meg. A megállapítás során csak a 2011. november 30-ig megszerzett szolgálati időt és kereseteket veszik figyelembe és az így megállapított ellátást – a pénztartás miatt – a nem pénztartásokat megillető összeg kb. 76 %-ára csökkentik le.

A pénztartás halála esetén, ha az megelőzte a pénztári szolgáltatás igénybevételét, a kedvezményezett kérheti a magánpénztári egyéni számla-egyenleg társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe való visszautalását is. Ekkor a hozzátartozók részére járó özvegyi nyugdíjat és árvaellátást nem csökkentik le. Az ellátás kiszámításánál azonban csak az elhunyt pénztartás 2011. november 30-ig megszerzett szolgálati idejét és kereseteket veszik figyelembe.

A nyugdíjkorhatár betöltését, illetve a magánnyugdíj-pénztári szolgáltatás megállapítását követően a számlaegyenleg öröklésére már nincs lehetőség. Megjegyzendő, hogy ez a szabály a magánpénztári rendszer létrehozása óta fennáll, bár nem közismert. Ebben az esetben a pénztartás hozzátartozóiról úgy gondoskodhat, hogy ennek megfelelő típusú magánpénztári járadékot igényel. A hozzátartozók azonban a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerből csak korlátozott hozzátartozói ellátásra lesznek jogosultak. (A korlátozás oka, hogy csak a 2011. november 30-ig megszerzett szolgálati időt és kereseteket veszik figyelembe és az ellátás mértékét a pénztartás miatt is csökkentik.)

Érdemes-e az öröklés lehetősége miatt a pénztartás fenntartását választanom?

Nem. Az öröklés, a hozzátartozói ellátások szempontjából is kedvezőbb kilátásokat nyújt a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe történő visszalépés.

További kérdéseim vannak a társadalombiztosítási egyéni számlára vonatkozóan. Például az, hogy az egyes években milyen hozamot irnak jóvá a számlán?

Az erre vonatkozó szabályokat a Kormány 2011 elején fogja meghatározni. Ekkor fogja a Kormány érvényesíteni azon szándékát is, hogy a társadalombiztosítási egyéni számla kialakítása során kompenzációra kerülnek a visszalépett magánnyugdíj-pénztári tagok magánpénztárban elszenvedett veszteségei. Veszteségen az értendő, ha a pénztárban elért hozamok még az inflációval sem tartottak lépést.

Csak a magánnyugdíj-rendszerből visszalépőkre és csak az özvegyi ellátás megalapozása érdekében kerül bevezetésre egyéni számla a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerben?

Nem. A Kormány célja, hogy a jövőben a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe járulékot fizető valamennyi személy befizetéseit egyéni számlán tartsák nyilván. Ezzel mindenki számára nyomon követhető lesz, hogy a nyugdíjbiztosításban való részvétel és a járulékfizetési kötelezettség alapján hogyan halmozódnak fel fokozatosan a majdani, egyre nagyobb összegű nyugdíj megszerzésére vonatkozó jogosultságok. A teljes körű társadalombiztosítási egyéniszámla-rendszer részletes szabályait a 2011. év folyamán dolgozzák ki.

A visszalépő pénztáratagot megillető követeléssel kapcsolatos kérdések

Mennyi pénzt kapok vissza?

Önt két jogcímen illeti meg a magánpénztári egyéni számlaegyenlegének egy része. Ha a foglalkoztatója, vagy saját maga kiegészítette a kötelező magánnyugdíj-pénztári tagdíjat, akkor a kiegészítés összege visszajár. Ha a pénztárságsága alatt a pénztára (pénztárai) infláció feletti hozamot írtak jóvá a számláján, akkor az inflációt meghaladó hozamrész szintén visszajár.

Ha sem Ön, sem munkáltatója nem fizetett kiegészítő tagdíjat, és az egyéni számlán elért hozam is elmarad az inflációtól, akkor Önnek nem jár vissza pénz. Ez esetben a pénztári megtakarítás teljes összegét visszautalják az államnak, és egyúttal jóváírják az Ön létrehozandó társadalombiztosítási egyéni számláján.

Mit tehetek az engem megillető pénzzel?

A számlaegyenleg Önt megillető részére vonatkozóan háromféleképpen rendelkezhet. Választhatja a pénz egyösszegű felvételét az Ön lakcímére történő kézbesítéssel, vagy bankszámlájára történő átutalással. Kérheti az Önt megillető összegnek az önkéntes nyugdíjpénztári egyéni számláján történő jóváírását is. Végül kérheti azt is, hogy az Önt megillető összeget – akárcsak a számlaegyenlege nagyobb részét – a társadalombiztosítási egyéni számláján írják jóvá.

Kell-e adót fizetnem az engem megillető összeg után?

Amennyiben egy-összegben fel kívánja venni az Önt megillető részt, ezután adót, vagy járulékot nem kell fizetnie. Ha az önkéntes nyugdíjpénztárba utalás mellett dönt, még jobban jár, hiszen pénztári befizetését az állam további 20 százalékkal, kiegészíti, de ez a kiegészítés nem lehet több 300 ezer forintnál. Amennyiben a társadalombiztosítási egyéni számlára utalja az Önt megillető összeget, adófizetési kötelezettsége nem keletkezik, de kiegészítést sem kap.

Hogyan kell nyilatkoznom az engem megillető összegről?

Az Önt megillető összeggel kapcsolatos döntéséről a magánnyugdíj-pénztárát kell tájékoztatnia. Ha Ön nem küld ilyen rendelkezést a pénztárnak, 2011 márciusában a pénztár meg fogja keresni a nyilatkozat megtételének érdekében.

Mi lesz az engem megillető pénzzel, ha nem nyilatkozom?

Ha az Önt megillető összeggel kapcsolatos nyilatkozatát a magánnyugdíj-pénztár megkeresését követő 30 napig nem juttatja el a pénztárhoz, akkor a pénztár intézkedni fog az összeg lakcímére történő kézbesítése iránt. Ha a kézbesítés nem jár sikerrel, az Önt megillető összeget a létrehozandó társadalombiztosítási egyéni számláján fogják jóváírni.

Mikor jutok hozzá az engem megillető pénzhez?

A magánnyugdíj-pénztárak 2011 márciusában kezdik el feldolgozni a visszalépő tagok egyéni számláját. Az Önt megillető összeg is ennek a folyamatnak a részeként kerül megállapításra. Így a márciust követő hónapok valamelyikében juthat hozzá az Önnek járó összeghez. Ha az önkéntes nyugdíjpénztárba történő átutalást, vagy a társadalombiztosítási egyéni számlán történő jóváírást választja, ez is ebben az időszakban valósulhat meg.

Hogyan számolják ki az engem megillető összeget?

A számítás a magánnyugdíj-pénztárak feladata, amelyet az általuk vezetett egyéni számla adatai alapján végeznek el, azt követően, hogy világossá válik, kik lépnek vissza a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe. Ezért az Önt megillető összeg kiszámításáról a nyugdíjbiztosítási szervek nem tudnak információt adni és a pénztárak is csak néhány hónap elteltével.

Az Önt megillető összeg kiszámításával kapcsolatos legfontosabb tudnivalók a következők. Tagdíj-kiegészítés fizetése esetén Önnek a pénztárságsága alatt befizetett kiegészítő tagdíj összege jár vissza. A befizetett kiegészítő tagdíjra vonatkozóan hozam nem kerül jóváírásra, de a pénztár által érvényesített működési költséget sem vonják le a visszafizetendő összegből.

Az egyéni számla inflációs hozam feletti részének meghatározásához a magánnyugdíj-pénztár ki fogja számolni, mennyi lenne az Ön számlaegyenlege az inflációnak megfelelő hozam esetén. Ezt úgy számolják ki, hogy az Ön egyéni számláján megtörtént minden egyes jóváírást megemelik a jóváírás óta eltelt időszak inflációs ütemének megfelelően, majd az így megemelt jóváírásai összegeket összeadják. Ha az így kapott összeg alacsonyabb, mint a tényleges számlaegyenleg, a különbségről Ön rendelkezhet.